

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 168/2013-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. augusta 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť Ing. J. Š., CSc., B., zastúpeného obchodnou spoločnosťou JUDr. M. F., advokát s. r. o., B., v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. M. F., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 333/2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. J. Š., CSc., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 333/2008 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 333/2008 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. J. Š., CSc., priznáva finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Nové Mesto nad Váhom povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom je povinný uhradiť Ing. J. Š., CSc., trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet jeho právneho zástupcu spoločnosti JUDr. M. F., advokát s. r. o., B.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 168/2013-14 zo 16. apríla 2013 prijal na ďalšie konanie sťažnosť Ing. J. Š., CSc. (ďalej len „sťažovateľ“), podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 333/2008.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadrila k sťažnosti podaním sp. zn. Spr/409/2013 zo 4. júna 2013, v ktorom uviedla:

„Pôvodne predmetnú vec vybavoval Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, a to do 31. 12. 2004, pretože súčinnosťou od 01. januára 2005 bol súd zrušený /zákon č. 371/2004 Z. z./ a výkon súdnictva prešiel na Okresný súd Trenčín, ktorý vec vybavoval do 31. 12. 2007. Dňom 01. januára 2008 došlo k ďalšiemu prechodu výkonu súdnictva v predmetnej veci, a to na opätovne zriadený Okresný súd Nové Mesto nad Váhom v zmysle § 18a ods. 1 a § 18b ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení po novelizácii vykonanej zákonom č. 511/2007 Z. z.. Pretože sa jedná o jednu zo štyroch najstarších občianskoprávných vecí vedených na tunajšom súde, od nástupu do funkcie predsedníčky súdu /marec 2008/ vybavovanie tejto veci z hľadiska plynulosti konania sledujem v pravidelných intervaloch.“

Súčasťou vyjadrenia bola chronológia procesných úkonov, z ktorej okrem iného vyplýva:

„... Dňa 08. 10. 2002 zaslal sťažovateľ Ing. J. Š., CSc. Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom písomné podanie, ktoré nemalo náležitosti návrhu na začatie konania, nebolo z neho zrejmé, čoho sa domáha, neobsahovalo žiaden petit, chýbalo označenie účastníkov. Toto podanie bolo založené do spisu sp. zn. 4 C/378/2002, kde sa viedlo iné súdne konanie, v ktorom vystupoval sťažovateľ tiež ako navrhovateľ. Po posúdení príslušným sudcom bolo toto podanie vylúčené zo spisu a zapísané do registra NcC, do ktorého sa v tom čase zapisovali okrem iného všetky nejasné a neurčité podania. Vec sa viedla pod sp. zn. 6 NcC 13/03.

Dňa 24. 04. 2003 súd vo veci sp. zn. 6 NcC 13/03 uznesením vyzval navrhovateľa na odstránenie väd návrhu a jeho doplnenie v súlade s § 42 ods. 3 a § 79 ods. 1, 2 O. s. p..

Dňa 04. 06. 2003 zaslal navrhovateľ doplnenie návrhu spolu s listinnými dôkazmi. Na základe tohto doplnenia bol návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zapísaný do registra občianskoprávných vecí C pod sp. zn. 5 C/140/2003 a pridelený zákonnému sudcovi.

Dňa 30. 10. 2003 požiadal zákonný sudca dožiadaný súd v mieste bydliska navrhovateľa o jeho predvolanie a spísanie riadneho návrhu na začatie konania, keďže nepovažoval doplnenie návrhu za postačujúce.

Dožiadaný súd predvolal navrhovateľa na výsluch na deň 05. 02. 2004 a spísal s ním návrh na začatie konania. Spis vrátil Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom dňa 13. 02. 2004.

Dňa 02. 07. 2004 došlo k zmene zákonného sudcu z dôvodu ukončenia výkonu funkcie sudcu.

Dňa 06. 10. 2004 bol daný pokyn na zaslanie návrhu na vyjadrenie odporcovi. Od 01. 01. 2005 vybavoval vec Okresný súd Trenčín

Dňa 12. 01. 2005 bolo doručené písomné vyjadrenie odporcu.

Dňa 26. 01. 2005 nariadil sudca pojednávanie na 14. 11. 2005. Navrhovateľ (sťažovateľ) sa na pojednávanie nedostavil, neúčast' ani neospravedlnil. Súd pojednával v jeho neprítomnosti, vypočul odporcu a pojednávanie odročil za účelom doplnenia dokazovania, a to znalcom z odboru stavebníctvo, oceňovanie nehnuteľností.

Uznesením zo dňa 08. 07. 2005 bol ustanovený znalec.

Dňa 05. 10. 2005 bol doručený znalecký posudok.

Dňa 15. 12. 2005 bol zaslaný znalecký posudok na vyjadrenie účastníkom a súčasne bolo vydané uznesenie o znalečnom.

Dňa 21. 12. 2005 sudca nariadil pojednávanie na 06. 03. 2006.

Dňa 16. 01. 2006 vydal súd uznesenie, ktorým nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Na pojednávaní dňa 06. 03. 2006 bol vykonaný dôkaz výsluchom navrhovateľa a pojednávanie bolo odročené za účelom doplnenia dokazovania.

Dňa 02. 05. 2006 bolo nariadené pojednávanie na 15. 05. 2006, ktoré bolo odročené za účelom doplnenia dokazovania znalcom z odboru geodézie. Potreba vykonania tohto dôkazu vyplynula z nových skutkových tvrdení navrhovateľa (sťažovateľa) v písomnom podaní doručenom pred pojednávaním, ale aj z jeho vyjadrenia na pojednávaní.

Uznesením zo dňa 11. 09. 2006 bol ustanovený znalec z odboru geodézie-kartografie. Na základe žiadosti navrhovateľa zaslanej 05. 10. 2006 o zrušenie ustanovenia znalca, súd

od vykonania tohto dôkazu upustil (neskôr uznesením zo dňa 11. 01. 2007 uznesenie o ustanovení znalca zrušil) a nariadil pojednávanie.

Na pojednávaní dňa 04. 12. 2006 bol vyhlásený rozsudok. Následne súd rozhodol uznesením zo dňa 29. decembra 2006 o povinnosti navrhovateľa zaplatiť na účet súdu súdny poplatok a uznesením zo dňa 05. januára 2007 o povinnosti odporcu zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania.

Dňa 29. 01. 2007 bolo doručené odvolanie navrhovateľa proti rozsudku, aj prvému z uvedených uznesení.

Dňa 14. 02. 2007 bol spis predložený Krajskému súdu v Trenčíne na rozhodnutie o odvolaniach.

Dňa 26. 02. 2007 vydal krajský súd uznesenie, ktorým vyzval navrhovateľa na opravu a doplnenie odvolania, pretože z neho nebolo zrejmé, voči ktorému z rozhodnutí smeruje a čoho sa ním domáha.

Dňa 09. 03. 2007 bolo krajskému súdu doručené doplnenie odvolania.

Dňa 29. 03. 2007 vyzval krajský súd navrhovateľa k zaplateniu súdneho poplatku za odvolanie.

Dňa 12. 04. 2007 bola doručená krajskému súdu opätovná žiadosť navrhovateľa na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 26. 04. 2007 odvolací súd zaslal spis v zmysle v tom čase zaujatého stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR okresnému súdu za účelom rozhodnutia o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 14. 05. 2007 okresný súd zaslal navrhovateľovi potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na vyplnenie a súčasne zisťoval jeho majetkové pomery dopytmi na správach katastra a dopravnom inšpektoráte.

Dňa 08. 06. 2007 bolo doručené potvrdenie o pomeroch navrhovateľa.

Dňa 13. 09. 2007 vydal okresný súd uznesenie, ktorým nepriznal navrhovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 12. 10. 2007 bolo doručené odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov.

Dňa 19. 10. 2007 a 09. 11. 2007 bola vec opätovne predložená Krajskému súdu v Trenčíne na rozhodnutie o všetkých podaných odvolaniach.

Odvolací súd nariadil v predmetnej veci pojednávanie na 31. januára 2008 a na tomto pojednávaní rozhodol o podaných odvolaniach. Napadnutý rozsudok a uznesenie o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zrušil aj uznesenie o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok z návrhu a zmenil uznesenie o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov navrhovateľovi, jeho žiadosti vyhovel a oslobodenie mu priznal. Spis vrátil odvolací súd Okresnému súdu Trenčín dňa 13. februára 2008. Po rozhodnutí predsedu Krajského súdu v Trenčíne o tom, že vec je predmetom prechodu výkonu súdnictva na Okresný súd Nové Mesto nad Váhom, ktorý vznikol dňom 01. 01. 2008, zaslal Okresný súd Trenčín predmetný spis tunajšiemu súdu, a to dňa 14. mája 2008.

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom opätovne vec vybavuje od 14. 05. 2008.

Dňa 28. 05. 2008 vyzvala sudkyňa navrhovateľa, vzhľadom na obsah jeho posledného písomného podania, na oznámenie, či voči nej vznáša námietku zaujatosti a súčasne dala pokyn na doručenie rozhodnutia krajského súdu účastníkom. Po vyjadrení navrhovateľa predložila spis dňa 03. 07. 2008 Krajskému súdu v Trenčíne na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Krajský súd spis vrátil dňa 11. 07. 2008 ako bezdôvodne predložený. Nepovažoval podanie navrhovateľa za námietku zaujatosti, ale len za výhrady voči nesprávnemu postupu v konaní.

Dňa 30. 01. 2009 zaslal navrhovateľ súdu plnú moc udelenú advokátovi na zastupovanie v konaní.

Dňa 11. 02. 2009 súd vydal uznesenie o ustanovení znalca z odboru geodézie a kartografie, ktoré znalec prevzal dňa 23. 02. 2009. Po právoplatnosti uznesenia a uplynutí lehoty na podanie námietok voči osobe znalca bol spis dňa 07. 04. 2009 zaslaný dožiadanému súdu za účelom jeho odovzdania znalcovi.

Dňa 08. 06. 2009 oznámila manželka ustanoveného znalca, že znalec z vážnych zdravotných dôvodov nemôže podať znalecký posudok (v apríli sa podrobil vážnej operácii mozgu). Dňa 15. 06. 2009 doručila aj fotokópiu potvrdenia o jeho dočasnej práceneschopnosti.

Dňa 09. 06. 2009 požiadal tunajší súd dožiadaný súd o vrátenie predmetného spisu.

Dňa 13. 07. 2009 dožiadaný súd spis vrátil.

Dňa 15. 07. 2009 súd vydal uznesenie, ktorým zrušil uznesenie o ustanovení znalca a súčasne ustanovil iného znalca z tohto odboru.

Po právoplatnosti uznesenia a uplynutí lehoty na podanie námietok voči osobe nového znalca bol spis dňa 17. 09. 2009 zaslaný dožiadanému súdu za účelom jeho odovzdania znalcovi.

Znalec nepodal znalecký posudok v lehote stanovenej súdom. Dňa 13. 01. 2010 súd urgoval podanie znaleckého posudku a následne opakovane zaslal znalcovi urgenciu aj dňa 03. 03. 2010 aj s hrozbou uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 25. 03. 2010 bol doručený list, v ktorom sa znalec ospravedlňuje za nedodržanie lehoty na podanie posudku z dôvodu nadmernej zaťaženia (ďalších 22 vecí, v ktorých má vypracovať znalecký posudok, resp. geometrický plán, ako aj účasť na pojednávaniach na súdoch v obvode 5 krajov).

Dňa 15. 04. 2010 bol spis dožiadaným súdom vrátený spolu so znaleckým posudkom.

Uznesením zo dňa 15. 04. 2010 súd rozhodol o uplatnenom znalečnom a súčasne zaslal účastníkom resp. zástupcovi navrhovateľa znalecký posudok na vyjadrenie.

Dňa 26. 05. 2010 požiadal zástupca navrhovateľa o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia k posudku. Súčasne zaslal lekárske potvrdenie o zdravotnom stave navrhovateľa, v ktorom sa vzhľadom na jeho zdravotný stav neodporúča cestovať na súdne pojednávanie.

Dňa 01. 06. 2010 bol doručený list navrhovateľa, v ktorom žiada o ďalšie predĺženie lehoty na vyjadrenie k posudku.

Dňa 09. 06. 2010 bolo doručené vyjadrenie samotného navrhovateľa k posudku.

Dňa 11. 06. 2010 oznámil zástupca navrhovateľa, že navrhovateľ odvolal plnú moc na jeho zastupovanie v konaní.

Dňa 16. 07. 2010 sudca nariadil pojednávanie na 06. 10. 2010.

Dňa 30. 09. 2010 bolo doručené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa v konaní od ďalšieho zástupcu - advokáta, ktorý súčasne ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní z dôvodu odcestovania do zahraničia, požiadal o odročenie pojednávania a súčasne oznámil, že aj v období od 12. 10. do 26. 10. 2010 bude na dovolenke v zahraničí.

Pojednávanie bolo nariadené na 16. 02. 2011 a odročené bolo za účelom doplnenia dokazovania, a to vyjadrením znalca k námietkam navrhovateľa k posudku.

Dňa 16. 02. 2011 bola zaslaná znalcovi výzva na vyjadrenie k námietke.

Dňa 18. 03. 2011 bolo doručené podanie, v ktorom zástupca navrhovateľa oznamuje, že mu navrhovateľ vypovedal plnú moc na zastupovanie v konaní.

Pretože nedošla odpoveď znalca na výzvu súdu, táto bola opätovne zaslaná dňa 27. 04. 2011 a následne 26. 07. 2011.

Dňa 05. 09. 2011 bolo nariadené pojednávanie na 28. 09. 2011.

Dňa 21. 09. 2011 bolo doručené podanie navrhovateľa, v ktorom žiada o odročenie pojednávania z dôvodu jeho účasti na zahraničnom zájazde.

Dňa 22. 09. 2011 sudkyňa pojednávanie zrušila a súčasne nariadila nové pojednávanie na 14. 11. 2011.

Dňa 04. 10. 2011 bolo doručené vyjadrenie znalca k námietkam navrhovateľa.

Na pojednávaní dňa 14. 11. 2011 bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 12. 12. 2011 bol vydaný doplňujúci rozsudok.

Po zaslaní odvolaní proti rozsudku na vyjadrenie druhému účastníkovi a doručení vyjadrenia (tieto došli 01. 02. 2012 a 21. 02. 2012) bol spis predložený dňa 24. 02. 2012 Krajskému súdu v Trenčíne na rozhodnutie o odvolaniach proti rozsudku.

Dňa 26. 11. 2012 podal navrhovateľ návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý dňa 06. 12. 2012 krajský súd zaslal tunajšiemu súdu spolu so spisom na rozhodnutie o ňom.

Dňa 10. 12. 2012 bolo vydané uznesenie, ktorým súd rozhodol o podanom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 28. 12. 2012 podal navrhovateľ odvolanie proti tomuto uzneseniu.

Dňa 15. 01. 2013 súd opätovne predložil spis Krajskému súdu v Trenčíne na rozhodnutie o odvolaniach.

Dňa 14. 02. 2013 odvolací súd vydal uznesenie, ktorým rozhodol o odvolaní proti uzneseniu tunajšieho súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 28. 02. 2013 odvolací súd vydal uznesenie, ktorým zrušil doplňujúci rozsudok tunajšieho súdu a vec vrátil v tejto časti na ďalšie konanie.

Dňa 06. 05. 2013 sudkyňa nariadila pojednávanie na 01. 07. 2013...“

Vec v čase rozhodovania ústavného súdu nebola právoplatne skončená.

Okresný súd vo svojom vyjadrení v závere uviedol, že „na základe zistení z predmetného spisu konštatujem, že na dĺžku tohto súdneho konania malo vplyv niekoľko okolností, prevažne vyplývajúcich zo správania sa samotného navrhovateľa, resp. jeho splnomocnených zástupcov. V prvom rade treba zdôrazniť, že navrhovateľ sa na súd obrátil s návrhom, ktorý neobsahoval všetky náležitosti, neoznačil riadne účastníka konania, ani to, čoho sa svojím návrhom domáha, nepredložil listinné dôkazy. Nedostatky návrhu neodstránil dostatočne ani na výzvu súdu a z tohto dôvodu bolo potrebné vady návrhu odstraňovať aj jeho výsluchom prostredníctvom dožiadaného súdu. V podstate až vo februári 2004 navrhovateľ z podnetu súdu doplnil svoj návrh a odstránil jeho vady tak, aby súd mohol vo veci konať. Vady malo aj odvolanie podané navrhovateľom, nedostatky ktorého musel odstraňovať odvolací súd výzvou navrhovateľa. Dĺžku konania ovplyvnila ďalej skutočnosť, že navrhovateľ sa opakovane nedostavil na súdne pojednávania, v jednom prípade svoju neúčasť ani neospravedlnil. Pojednávanie bolo odročené aj na žiadosť jeho právneho zástupcu. K plynulému priebehu konania neprispela ani skutočnosť, že navrhovateľ počas konania dvakrát zmenil právneho zástupcu, jeho zástupcovia, ale aj sám navrhovateľ, viackrát požiadali o predĺženie sudcom určenej lehoty na podanie vyjadrenia k vykonanému dôkazu. Priebeh konania ovplyvnila aj potreba opakovaného rozhodovania o žiadosti navrhovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj navrhovateľom postupne v priebehu konania vznášané námietky, ktoré si vyžiadali vykonanie ďalších dôkazov na zistenie skutkového stavu veci.

Dĺžku konania ovplyvňuje aj skutková náročnosť veci. Pre zistenie skutkového stavu bolo nutné nariadenie znaleckého dokazovania znalcami z dvoch znaleckých odborov, ako aj doplnenie znaleckého posudku na námietky navrhovateľa. Objektívne okolnosti si vyžiadali zmenu znalca a druhý z ustanovených znalcov nedodrжал súdom stanovenú lehotu na podanie posudku a podal posudok až po opakovaných výzvach a upozornení na možnosť uloženia poriadkovej pokuty, Podobne bolo nutné opakovane žiadať a urgovať znalca aj na podanie vyjadrenia k námietkam navrhovateľa k znaleckému posudku.

Aj keď toto súdne konanie trvá niekoľko rokov, nezistila som vo veci prieťahy subjektívne zapríčinené sudcom, resp. súdnym úradníkom, prípadne súdnou kanceláriou. Dĺžku konania okrem uvedeného ovplyvnili objektívne skutočnosti, a to zmena zákonného sudcu, opakovaná zmena súdu, ale aj nedostatočné personálne obsadenie Okresného súdu

Nové Mesto nad Váhom tak pred jeho zrušením, ako aj po jeho opätovnom zriadení. Z dôvodu vysokého nápadu vecí, ale aj množstva nevybavených vecí vo všetkých oddeleniach sudcov nebolo možné vykonávať úkony a pojednávania, resp. vydávať rozhodnutia, v kratších lehotách.

Na základe uvedeného navrhujem sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú zamietnuť. Tunajší súd najmä po pridelení ďalších sudcov a súdnych úradníkov koná vo veci plynulo a bez prieťahov, a preto je návrh sťažovateľa neopodstatnený. Navrhujem, aby bol zamietnutý, pretože je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že v merite je vec rozhodnutá a v krátkom čase bude predložená odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podaných odvolaniach. Treba zohľadniť aj skutočnosť, že dĺžku tohto súdneho konania ovplyvnil do veľkej miery sám sťažovateľ.“.

Z obsahu sťažnosti a zo súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 6 C 333/2008 ústavný súd zistil rovnaké skutočnosti, čo sa týka predloženej chronológie, aké uviedol okresný súd, preto ich považoval za preukázané.

Predsedička okresného súdu vo svojom vyjadrení zo 4. júna 2013 súhlasila s upustením od ústneho pojednávania. Právny zástupca sťažovateľa v sťažnosti z 13. marca 2013 súhlasil tiež s upustením od ústneho pojednávania. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov..., a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom...

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry (IV. ÚS 15/03, I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03), v súlade s ktorou možno za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu sťažovateľa v konkrétnom posudzovanom prípade považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci alebo k odstráneniu jeho právnej neistoty zákonom dovoleným spôsobom. K vytvoreniu právnej istoty preto dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (III. ÚS 127/03).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 333/2008 došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokováanej veci.

1. Pokiaľ ide o právnu a skutkovú zložitosť veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 333/2008, ústavný súd konštatuje, že konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité. Okresný súd

vo vyjadrení k sťažnosti síce uviedol, že zo skutkového hľadiska ide o zložitejšie konanie, s čím sa ústavný súd čiastočne stotožňuje, pretože v priebehu konania bolo potrebné nariadiť aj znalecké dokazovanie znalcami z dvoch znaleckých odborov, avšak doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub prípadnej faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Ústavný súd súčasne nezistil, že by išlo o právne zložitú vec.

2. Pri posudzovaní druhého kritéria, t. j. hodnotenia prípadných zbytočných prietáhov v konaní spôsobených správaním sťažovateľa, ústavný súd dospel k záveru, že k dĺžke posudzovaného konania prispeli aj okolnosti na strane sťažovateľa. Sťažovateľ podal nekvalifikovaný návrh na začatie konania, v dôsledku čoho ho okresný súd musel vyzývať na odstránenie väd. Sťažovateľ viackrát podal žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Sťažovateľ viackrát menil splnomocnených zástupcov. Dňa 26. januára 2005 sa sťažovateľ bez ospravedlnenia nezúčastnil pojednávania na okresnom súde. K predĺženiu posudzovaného konania prispelo čiastočne aj to, že sťažovateľ podal viackrát odvolanie proti rozhodnutiam okresného súdu, o ktorých musel rozhodovať Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“), pričom spis sa v súhrne nachádzal na odvolacom súde skoro 2 roky, ale na druhej strane ústavný súd pri hodnotení postupu sťažovateľa bral do úvahy to, že ako účastník konania nesporne má právo na tieto procesné úkony, ktoré urobil. Za prietahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03). V súlade s touto judikatúrou preto dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľom uplatnených procesných právach ústavný súd nezapočítal do doby zbytočných prietáhov v konaní okresného súdu (obdobne III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04).

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v posudzovanej veci a poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania 10 rokov a 9 mesiacov, z toho na okresnom súde viac ako 8 rokov (na okresnom súde bolo konanie začaté 8. októbra 2002), je už samo osebe neprimerané.

Okresný súd vykonal síce množstvo jednoduchých procesných úkonov, ako to vyplýva z predloženého prehľadu, nariadil viac pojednávaní. V postupe okresného súdu sa vyskytli aj obdobia nečinnosti. Okresný súd až 24. apríla 2003 vyzval sťažovateľa na odstránenie väd návrhu na začatie konania (7 mesiacov od začatia konania). Okresný súd bol nečinný od 26. januára 2005, keď sa konalo pojednávanie, do 8. júla 2005, keď bol okresným súdom ustanovený znalec, v trvaní 5 mesiacov. Ústavný súd poukazuje na to, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol neefektívny, čo vyplýva predovšetkým z toho, že rozhodnutia okresného súdu boli viackrát krajským súdom zrušené a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Uvedený postup okresného súdu nesvedčí o tom, že by svoju činnosť organizoval v súlade s povinnosťou uloženou mu v § 100 ods. 1 OSP, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Keďže všeobecný súd v rozsahu svojej právomoci nesie zodpovednosť aj za zabezpečenie efektívneho postupu, ktorý mal smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02) a jeho neefektívna činnosť mala rozhodne vplyv na doterajšiu dĺžku konania, ústavný súd preto nemohol akceptovať vyjadrenie okresného súdu, že vo veci samej konal a zbytočné prietahy v konaní neboli zistené.

V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol (napr. I. ÚS 23/03, I. ÚS 141/03), že personálne problémy (nedostatočné obsadenie súdu, zaťaženosť sudcov) a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia (m. m. I. ÚS 39/00, I. ÚS 55/02). Okresný súd vo svojom vyjadrení neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné usudzovať, že v danej veci ide o takýto prípad.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní, ktoré je ním vedené pod sp. zn. 6 C 333/2008, došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pretože ústavný súd zistil porušenie označeného základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 333/2008, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z ustanovenia § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 30 000 € voči okresnému súdu z dôvodov v nej uvedených.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý

vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy aj priznanie finančného zadosťučinenia. Pri jeho určení ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 333/2008, berúc do úvahy konkrétne okolnosti danej veci, považoval priznanie sumy 2 000 € (slovom dvetisíc eur) sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa trovy konania vyčíslil sumou 275,94 €, a to za dva úkony právnej služby.

Ústavný súd podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) priznal sťažovateľovi náhradu trov konania. Základom na výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2012 v sume 781 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 130,16 €. Ďalej má právny zástupca sťažovateľa aj nárok na náhradu režijného paušálu 7,81 € za jeden úkon podľa vyhlášky. Náhrada trov konania, ktorú ústavný súd priznal sťažovateľovi, spolu predstavuje sumu 275,94 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. augusta 2013